

ТАҚРИЗИ

роҳбари илмӣ ба диссертатсияи Кабирзода Гавҳарой Қосимӣ дар мавзуи «Пешбурди парвандаҳои айбдоркунии хусусӣ: асосҳои назариявӣ-ҳуқуқӣ ва амалияи судӣ», барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 5.5.9. Ҳуқуқи муроғияи ҷиноятӣ (илмҳои ҳуқуқшиносӣ)

Мубрамияти мавзӯ бо он алоқаманд аст, ки дар амалишавии ҳимояи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд муроғияи судии ҷиноятӣ оид ба айбдоркунии хусусӣ бояд шаффоф ва холисона бошад.

Рушди ҷомеаи демократӣ ва ҳуқуқбунёд, таҳкими қонуният, таъмини ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд ва тантанаи адолати иҷтимоӣ дар муроғияи судии ҷиноятӣ ба таври доимӣ мубрам боқӣ хоҳад монд.

Ҷумҳурии Тоҷикистон ба марҳилаи нави рушд ва эъмори давлати соҳибхитӣ, демократӣ, ҳуқуқбунёд баробари эълон шудани Истиқлолияти давлатӣ оғоз бахшида, дар сатҳи конститусионӣ асосҳои соҳти сиёсӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоии кишварро сифатан тағйир дод ва ҳимояи ҳуқуқи озодиҳои ҳар шахсро ба мадди аввал гузошт.

Бо вучуди ин пешравиҳо дар шароити имрӯза вазъи ҳуқуқии инсон ва шаҳрванд, фаъолияти мақомоти ҳокимияти судӣ дар таъмини ҳимояи ҳуқуқи озодиҳо ба такмил ниёз дорад. Яъне, татбиқи бевоситаи меъёрҳои ҳуқуқии конститусионӣ ва инкишофи кафолатҳои ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд муҳим мебошанд.

Баҳри фароҳам овардани шароити мусоид ба амалишавии адолати судӣ дар таъмини ҳимояи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд яке аз масъалаҳои муҳими муроғиявӣ дар шакли муроғиявии айбдоркунии хусусӣ тавачҷуҳи хосаро талаб мекунад.

Бо дарназардошти мақсади муроғияи ҷиноятӣ, яъне таъмин намудани адолати судӣ, таъмин намудани тавозуни манфиати шахс ва давлат, ба инобат гирифтани қадру қимати инсон, масъалаҳои

амалишавии айбдоркунии хусусӣ, иштироки чабрдида дар таъқиби чиноятӣ, имкониятҳои муурофиавии чабрдида дар пешбурди айбдоркунии хусусӣ, муҳокимаи судии масъалаҳои муурофиавӣ бо айбдоркунии хусусӣ бештар ба таҳлили ҳуқуқӣ ва таҳқиқоти илмӣ ниёз пайдо кардааст, ки ҳолатҳои ишорагардида муобрамияти таҳқиқоти мазкурро ифода менамоянд.

Натиҷаи таҳқиқоти илмӣ ба ҳалли асоснокии масъалаҳои муурофиавӣ ва такмил дода шудани баррасии босифату саривақтии парвандаҳои айбдоркунии хусусӣ, иҷрои санадҳои қабулнамукаи ҳокимияти судӣ оид ба такмили минбаъдаи на танҳо қонунгузорӣ, инчунин такмил дода шудани амалияи татбиқи ҳуқуқро ба миён овардааст ки ба бартараф карда шудани ихтилофи меъёрҳои ҳуқуқӣ мусоидат хоҳад кард.

Мақсади таҳқиқоти диссертационии мазкур аз пешбарии асосноки мафҳум ва моҳияти айбдоркунӣ, айбдоркунии хусусӣ, дақиқ ва мушаххас кардани намудҳои айбдоркунӣ, дар ҳамин замина бар асоси маҳақу хусусиятҳо муайян намудани доираи парвандаҳои чиноятӣ, ки мансуб ба намудҳои алоҳидаи таъқиби чиноятӣ мебошад, мурағтаб намудани асосҳои меъёрӣ-ҳуқуқии танзимгароии ин намуди айбдоркунӣ, ҷудо намудани хусусиятҳои пешбурди он дар марҳилаи тосудӣ ва судӣ, аниқ намудани мушкилоту муаммои дар амал татбиқ намудани пешбурди айбдоркунии хусусӣ, пешниҳоди хулосаҳо баҳри такмил додани қонунгузории муурофиавӣ ва амалияи татбиқи он иборат буда, мавриди таҳлили муқоисавӣ қарор дода шудааст.

Навгони илмии таҳқиқот ҷанбаи комплексӣ дошта, дар он таҳлили масъалаҳои вобаста ба пешбурди парвандаҳои айбдоркунии хусусӣ: асосҳои назариявӣ-ҳуқуқӣ ва амалияи судӣ мутобиқи Кодекси муурофиавии чиноятӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди баррасӣ қарор дода шудааст.

Дар доираи талаботи меъёрҳои қонунгузории муурофиавии чиноятӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба моҳияти шакли айбдоркунӣ ҳамчун

унсурҳои таркибии амалишавии функсияи (тайиноти) таъқиби ҷиноятӣ, масъалаҳои ташаккулёбии ва татбиқи қоидаҳои пешбурди парвандаҳои ҷиноятӣ бо айбдоркунии хусусӣ, ташкил додаанд.

Бинобар ин, мавзӯи диссертатсияи Кабирзода Гавҳарой Қосимӣ воқеан муҳим буда, таҳқиқоти саривақтӣ, мубрам ба ҳисоб меравад.

Кабирзода Гавҳарой Қосимӣ соли 2000 ба факултети ҳуқуқшиносии ДДХ ба номи академик Б. Ғафуров ба ихтисоси ҳуқуқшиносӣ дохил шуда, онро соли 2005 хатм намудааст.

Аз соли 2009 бо фармони ректори Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон ба ҳайси лаборанти кафедраи ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминалистикаи донишгоҳи мазкур ба кор шурӯъ карда аз соли 2010 асистенти кафедраи ва аз соли 2019 муаллими калони кафедраи ҳуқуқи судӣ ва назорати прокурорӣ факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон фаъолияти фаъолият камуда истодааст.

Кори диссертатсионии Насриддинзода Сайфиддин Насриддин аз муқаддима, 3 боб 7 зербоб, хулоса ва рӯйхати адабиётҳои истифодашуда иборат мебошад

Дар муқаддима мубрамии мавзӯи таҳқиқи диссертатсионӣ асоснок карда шуда, дараҷаи омӯзиши масъалаи илмӣ арзёбии гардида, объект ва мавзӯи таҳқиқ, ҳадаф ва вазифаҳои он он, асосҳои назарӣ ва методологӣ, навгониҳои илмӣ, аҳамияти назарӣ ва амалӣ муайян карда шудааст.

Боби якуми таҳқиқоти диссертатсионӣ – «Таҳкурсии иҷтимоӣ–таърихии ташаккули айбдоркунии хусусӣ» буда, аз ду зербоб иборат мебошад.

Муаллиф пайдоиш ва хусусиятҳои хоси падидаи айбдоркунии хусусиро вобаста ба марҳилаҳои таърихӣ, рӯйдодҳои иҷтимоӣ ва сарчашмаҳои ҳуқуқӣ мавриди таҳлил қарор дода, аз назари муаллифӣ марҳилаҳои ташаккулёбии айбдоркунии хусусиро пешбарӣ мекунад.

Боби дуюми таҳқиқоти диссертатсионӣ – «Асосҳои назариявӣ–ҳуқуқии пешбурди айбдоркунии хусусӣ» номгузори шуда, ду зербобро дарбар гирифтааст.

Дар асоси муқаррароти м.24 Кодекси муурофиявии ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки намудҳои айбдоркунӣ – айбдоркунии хусусӣ, хусусӣ–умумӣ ва умумиро пешбинӣ намудааст, муаллиф бо вазҳи асоснок ду намуди онро ҷудо ва бо назари дигар асоснок менамояд, ки асосан айбдоркунии хусусӣ ва айбдоркунии оммавӣ қобили қабул аст.

Дар асоси ҷунин таснифот, диссертант маҳакҳои зеринро ба монанди: манфиати ашхоси алоҳида ё оммавии мардум; бо иродаи озоди фард ва ё салоҳдиди мақомоти ваколатдори давлатӣ таъмин намудани адолати иҷтимоиро мавриди таҳқиқот қарор додааст..

Боби сеюми таҳқиқоти диссертатсионӣ ба – «Масоили мубрами пешбурди айбдоркунии хусусӣ» бахшида шуда, аз се зербоб иборат мебошад.

Муаллиф зикр кардааст, ки асоси оғози парвандаи ҷиноятии айбдоркунии хусусиро бояд маълумоти воқеӣ ташкил диҳад, ки воқеияти ҷой доштани аломати ҷиноятро дар ҳодисаи руҳдода тасдиқ намояд. Воқеӣ будани маълумотро судя, бояд бо санҷиши он (ариза ва маводҳои пешниҳодшуда) муайян намояд, ки дар натиҷа эҳтимолият, шубҳа, гумони беасос ё фаҳмиши ғалати ҳодисаи руҳдода бартараф шавад.

Асоснок шудааст, ки суд тамоми масъалаҳои баррасишавандаро мустақилона ва новобаста аз хоҳиш ва иродаи иштирокчиёни муурофия, бе ҷонибдорӣ кардани манфиати онҳо, беғаразона ва ҳолисона бояд аз номи мақомоти ҳокимияти давлатӣ ҳал намояд. Адабиётҳо мутобиқ ба мавзӯи матраҳшуда буда, истинодҳо барои тақвияти пешниҳоди илмӣ мувофиқ ба матлаб истифода шудаанд. Нуқтаҳои илмӣ ва натиҷаҳои диссертатсия илман асоснок буда, бо далелҳои муътамади назариявӣ–методӣ ва таҳлилий мустаҳкам қарор дода шудаанд. Муҳтавои асосии

диссертатсия, мақолаҳои илмӣ муаллиф, маърузаҳо дар семинарҳои назариявӣ ва конференсияҳои илмӣ-амалӣ таҷассум ёфтаанд.

Таҳқиқоти диссертатсионӣ ба талаботи «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267» ва Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсия, автореферати диссертатсия (қарори Раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 марти соли 2021, №3) тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ аст.

Аз ин рӯ, таҳқиқоти диссертатсионии Кабирзода Гавҳарой Қосимӣ дар мавзӯи «Пешбурди парвандаҳои айбдоркунии хусусӣ: асосҳои назариявӣ-ҳуқуқӣ ва амалияи судӣ», сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 12.00.09 – Ҳуқуқи муурофияи ҷиноятӣ (илмҳои ҳуқуқшиносӣ) мебошад.

Роҳбари илмӣ:

доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
профессори кафедраи ҳуқуқи
судӣ ва назорати прокурорӣ
факултети ҳуқуқшиносӣ
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

Искандаров З.Х.

Имзои Искандаров З.Х.ро тасдиқ мекунам:

Сардори РК ва КМ ДМТ

«15» сентябрь 2025 с.

Шодихонзода Э.Ш.

Суроға: Хиёбони Рудакии 17,

ш. Душанбе, 734025,

Ҷумҳурии Тоҷикистон,

Телефон: (+992-37) 221-62-25; (+992-37) 227-15-10

Факс: (+992-37) 227-15-10

Email: info@tnu.tj